

מעגלי שייכות ותרבות המעגל

מהם מעגלי השייכות שלי, ומה זה בכלל תרבות המעגל?

חלק א'

20 דק'

מטרה: נמפה את קבוצות השייכות אליהן אנחנו משתייכים בחיינו.

דגש:

קבוצת שייכות היא קבוצה שהפרט משתייך אליה. כל אדם חבר במהלך חייו במספר רב של קבוצות. כל קבוצה שאליה הוא משתייך דורשת מידה מסוימת שתהיה תואמת לערכים ולנורמות של הקבוצה. בנוסף, כל קבוצת שייכות היא קבוצה המשליכה על חברה מאפיינת את חברה במידה מסוימת (עפ"י ויקיפדיה).

שם מתודה:

קבוצות השייכות שלי

גוף המתודה:

כל חניך מקבל כרטיסיות ועט, עליו לרשום על כל כרטיסיה אחת מקבוצות השייכות אליה שייך: להקה, חוג, קבוצה בפייסבוק, מגמה בבי"ס, ועוד..
כל חניך יציג שתי קבוצות שייכות אליהן הכי מתחבר.

דיון:

- האם ישנן קבוצות שייכות הנוגדות אחת את השניה? או מתנגשות ביניהן?
- אם כן, למה?

חלק ב'

50 דק'

מטרה: נחשף ונבין את הרקע של תרבות המעגל.

שם מתודה:

תרבות המעגל, האומנם?

גוף המתודה:

מחלקים את הקבוצה לשתי קבוצות קטנות. לכל קבוצה מחלקים את שני הטקסטים. טקסט אחד עוסק בתרבות המעגל, ואילו הטקסט השני מעלה ספקות על אותה תרבות המעגל.

שם מתודה:

בית משפט

גוף המתודה:

כעת נערוך בית משפט, כאשר הנושא שעל הפרק הוא "תרבות המעגל" - האם עוד יש לה מקום בחיינו או לא. קבוצה א' תטען את טיעוני בעד "תרבות המעגל", וקבוצה ב' תטען את טיעוני הנגד ל"תרבות המעגל". יש להכניס לטיעוני הבעד והנגד, ביוטיים של אותה תרבות ימינו כיום, ולא בתקופת הפלמ"ח, כפי שתיאר אותה חיים גורי. יש למנות שופט, ניתן גם למנות חבר מושבעים, אם הקבוצה גדולה. רצוי להביא תלבושות ולסדר את החדר בהתאם לבית משפט, על מנת להכניס את החניכים לאווירה. בית המשפט יסתיים לאחר שיגיע להכרעה, או לאחר שהמתודה מיצתה את עצמה.

דגש:

יש לשים לב, שגם אנחנו כחלק מתנועת הנוער, אנו לוקחים חלק בתרבות המעגל המדוברת, יש להראות זאת לחניכים ואפילו לשאול האם רואים את עצמם, את חייהם, ללא קבוצת השייכות של תנועת הנוער?

מטרת המתודה היא לבחון את תרבות המעגל, אך לא לשלול אותה.

נספח:

[מעגלי שייכות ותרבות המעגל - טקסטים](#)

חלק ג'

10 דק'

מטרה: נבין כי אנחנו לוקחים חלק, בצורה זו או אחרת, בתרבות המעגל.

שם מתודה:

מאפיינים

גוף המתודה:

חוזרים אל הכרטיסיות מתחילת הפעולה, ומבקשים מהחניכים לבדוק, האם לכל קבוצה אליה משתייכים, ישנם מאפיינים הדומים למאפייניה של "תרבות המעגל". יש לשמוע כמה שיותר חניכים משפרים ומתלבטים על שאלה זו במליאה הקבוצתית.

מאפייני תרבות המעגל:

1. המעגל, כצורת התכנסות או התוועדות של אנשים מאפשר מפגש שוויוני בו כל אחד פונה ומסתכל אל כולם, להבדיל ממפגש פרונטאלי כמו מרצה וכיתה, או שחקן מול קהל. ניתן למצוא דוגמאות להתכנסות מעגלית של בני אדם בתרבויות שבתיות המתכנסות לטקס סביב למדורה, באגדת "אבירי השולחן העגול", בריקודי עם וכד'.
2. בחינוך בארצות הברית ההתכנסות במעגל לידי ביטוי בעיקר בחינוך הבלתי פורמאלי ובתנועות הנוער. תנועות הנוער הציוניות אף הורישו רעיון זה לפלמ"ח וחיים חפר תיאר את תרבות זו בעיתון "דבר" בשנת 1982:
"תרבות המעגל" שהתקיימה בתנועות הנוער ובתנועה הקיבוצית ובפלמ"ח ובעוד מסגרות רצוניות, טיפחה סגנון דיבור מיוחד. את מקום הנואם הגדול תפס המשוחח-המורה, המבקש לברר דברים, להבקיע יחדיו מן הספק, לשכנע בצוואתא."
(חיים חפר, 1982, מתוך עיתון "דבר").

שורה תחתונה

10 דק'

תרבות המעגל הינה התרבות עליה מושתתות תנועות הנוער. תרבות זו מאפשרת לכלל הערכים שתנועת הנוער שלו, ומכאן גם אנחנו, דוגלים בהם. זה בסדר להתווכח, זה בסדר להטיל ספק. יחד עם זאת, חשוב שנכיר במי ובמה שאנחנו. קבוצות השייכות שלנו מספרות עלינו דברים – בין אם נבחר זאת ובין אם לאו. קבוצות השייכות שלנו הן חלק חשוב בעיצוב זהותנו ובהגדרת עצמנו.

ציוד נדרש:

דפי ממו, עטים, טקסטים
